

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3062/2023
26.07.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: др Илије Зиндовића, председника већа, Весне Субић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Слободан Алексић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Драган Милошевић, адвокат из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4425/22 од 29.09.2022. године, у седници одржаној 26.07.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4425/22 од 29.09.2022. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П 2938/21 од 23.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да му тужени признају право својине на непокретностима и право коришћења некретнина уписаних у листу непокретности број .. КО ... и то на катастарској парцели број ..., зграда број 1, улица ..., земљиште под зградом – објектом од 67м², зграда број 2 у улици ... број ..., земљиште под зградом – објектом од 65м², зграда број 3 у Улици ..., земљиште под зградом – објектом од 16м², зграда број 4 Улица ..., земљиште под зградом објектом од 13м² и земљиште уз зграду – објекат Улица ... од 5 ари 00м², укупне површине 6 ари 61м², право својине на изграђеним зградама и објектима као и право коришћења на градском грађевинском земљишту на коме су саграђени објекти, по основу улагања из заједничке брачне тековине правног претходника тужиоца ДД са правним претходником тужених ББ, обоје бив. из ..., од 3/10 дела досуђених пресудом тог суда П 456/10 од 24.10.2011. године до траженог удела од ½ (5/10) дела целокупних непокретност, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4425/22 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву, Судска јединица у Ковачици П 2938/21 од 23.05.2022. године у ставу првом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени да тужиоцу признају право својине и коришћења на непокретностима уписаним у листу непокретности број .. КО ... и то на кат. парц. бр. ...

зграда бр. 1, Улица ..., земљиште под зградом – објектом од 67м², зграда бр. 2 у Улици ... број .., земљиште под зградом – објектом од 65м², зграда бр. .. у Улици ..., земљиште под зградом – објектом од 16м², зграда бр. 4 Улица ..., земљиште под зградом - објектом од 13м² и земљиште уз зграду – објекат у Улици ... од 5,00м², укупне површине 6,61м² и то право својине на изграђеним зградама и објектима, као и право коришћења на градском грађевинском земљишту на коме су саграђени објекти по основу улагања из заједничке брачне тековине правног претходника тужиоца ДД са правним претходником тужених ББ, преко 3/10 иделаних делова досуђених пресудом истог суда П 456/10 од 24.10.2011. године до траженог удела од ½ (5/10) целокупних непокретности, односно у идеалном делу од 2/10. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што се тужени солидарно обавезују да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплате 169.370,00 динара са законском затезном каматом од дана стицања услова за извршење до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су солидарно тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплате 22.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени ББ, због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Тужилац је доставио одговор на ревизију, са предлогом да се ревизија одбије као неоснована.

Врховни суд је испитао побједану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) па је нашао да је ревизија туженог ББ основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца ДД и правни претходник тужених ББ, живели су у брачној заједници од ...1977. године до смрти ББ ...2008. године. Пре закључења брака одређено време су живели у ванбрачној заједници. ББ и ВВ нису имали заједничке деце. Сада пок. ББ је у брачну заједницу унео непокретност парцелу стари број .. КО ..., површине 7,70м², где је било уписано да на парцели постоји изграђена стамбена зграда. Након комасације та парцела је добила нови број као кат. парц. .. КО ..., земљиште под зградом – објектом и земљиште уз зграду укупне површине 6 ари и 61м². На тој парцели као сувласници су били укњижени ББ и његова прва супруга ЂЂ, мајка, односно баба по мајци овде тужених и то свако на по ½ идеалних делова. Свој сувласнички удео на овој непокретности ЂЂ је уступила свом супругу сада пок. ББ, тако да је он постао искључиви власник назначене парцеле. ДД и њен супруг ББ одлучили су да саграде породичну стамбену зграду на тој парцели и добили одобрење надлежног органа за грађење породичне стамбене зграде 26.05.1978. године. Одобрење је издато на име ББ и ДД. ДД је радила код ... банке Узела је стамбени кредит 1980. године од тадашњих 120.000,00 динара. ББ је радио у општини ... као курир и имао је већу плату од ДД. Ради завршетка куће подигао је кредит од

100.000,00 динара, који кредити су враћени у току трајања брачне заједнице. ББ и ДД су саградили породичну стамбену зграду, као и помоћне објекте на кат. парц. .. КО ДД је умрла 2008. године. Тужилац је правни следбеник ДД. Од старих објеката који су били на тој парцели, коришћен је део грађевинског материјала за изградњу нових објеката.

Утврђено је да је тужилац ББ више допринео у изградњи спорних објеката. Пресудом првостепеног суда П 456/10 од 24.10.2011. године утврђено је да је допринос ДД, правног претходника тужиоца у стицању спорне имовине од 2/3. Тужилац потражује 5/10 од спорних непокретности.

Имајући у виду изведене доказе првостепени суд је закључио, да је допринос ББ већи од доприноса ДД у стицању заједничке имовине, па је захтев преко досуђене квоте од 3/10, одбио као неоснован.

Другостепени суд није прихватио овакво становиште првостепеног суда, налазећи да је првостепени суд из правилно утврђених чињеница извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда, а на које је погрешно применио материјално право. Закључује да је требало поћи од одредбе члана 183. став 2. Породичног закона који прописује да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Тужени нису доказали да је њихов правни претходник сада пок. ББ имао већи допринос у стицању заједничке имовине које представљају овде предметне непокретности. Терет доказивања тих чињеница био је на туженима. Имајући то у виду, као и чињеницу да грађевинска дозвола је гласила и на пок. ББ и на ДД, произлази да је заправо фактичка воља брачних другова сада пок. ДД и ББ била да заједничким средствима саграде предметне непокретности и практично једно другоме признају подједнак удео у стицању тих непокретности. Стога је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца за још 2/10 спорних непокретности.

По оцени Врховног суда, оваква правна аргументација другостепеног суда није прихватљива. Другостепени суд без отварања расправе закључује да је чињенично стање правилно утврђено, али да је првостепени суд извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је засновао пресуду. При томе не наводи које су то чињенице од кључног значаја да би првостепена пресуда била преиначена. Другостепени суд полази од погрешног тумачења одредбе члана 183. став 2. Породичног закона. Тачно је да та одредба предвиђа да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки уколико се супротно не докаже. Међутим, у току поступка су извођени докази и утврђено је да је покојни ББ више допринео у стицању имовине која је уношена у брачну заједницу. Имао је већа примања од своје супруге ДД. Даље, нејасно је да је намера покојног ББ и ДД била да та непокретност буде њихова заједничка на $\frac{1}{2}$, јер ти докази посебно нису извођени у току трајања поступка. Спорне непокретности су се водиле на покојног ББ, који је био власник парцеле. Тужилац тражи да се утврди да је власник поред досуђене квоте још 2/10 на непокретностима и на парцели. Имајући у виду површину парцеле и објекте који се налазе на истој, та парцела је цела неопходно потребна на коришћење (што ће нижестепени суд у даљем току поступка проверити), те да ако је тако, то представља јединствену целину. Власник парцеле био је ББ и то је његова посебна имовина. У том случају било је неопходно утврдити колика је вредност парцеле у односу на целокупну

имовину и сходно томе вредност целокупне имовине која је спорна умањити за вредност парцеле и онда утврдити која би квота припала тужиоцу преко права које је остварио његов правни претходник сада пок. ДД на име стицања у заједници. У ситуацији када земљиште представља јединствену целину заједно са објектима (с обзиром да објекти не могу егзистирати без парцела) онда се те чињенице морају узети у обзир и утврђивати у смислу напред назначених навода.

У даљем току поступка, нижестепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда, при чему ће водити рачуна да се сада право коришћења земљишта изједначује са правом својине (под одређеним условима), утврдиће која је вредност парцеле на којој се налазе спорни објекти, у коликом проценту вредност парцеле учествује у укупној вредности целокупних непокретности, утврдити да ли постоје докази да су правни претходници странака имали намеру да целокупна непокретност буде њихова заједничка својина на подједнаке делове, утврдити да ли је нешто од материјала раније постојећих објеката који су срушени употребљено за изградњу нових објеката и након правилног утврђења свих чињеница донеће закониту одлуку.

Чињеница да тужени ВВ и ГГ нису изјавили ревизију, имајући у виду чињеницу да се ради о нужним супарничарима (туженима), то укидање пресуде делује и у односу на све нужне супарничаре, па ће у даљем поступку сви тужени бити укључени у поступак.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
др Илија Зиндовић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић